

Raamatukogutöö korraldamine alates 24. novembrist COVID-19 perioodil

Muudatused tehtud Vabariigi Valitsuse 19. augusti 2020. a korralduse nr 282 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud liikumisvabaduse ning avalike koosolekute pidamise ja avalike ürituste korraldamise piirangud“ muutmine alusel.

MUUDETUD 23.11:

Alates 24. novembrist:

- **Kohustuslik on kanda kaitsemaske või katta nina ja suu avalikes siseruumides** (raamatukogu lugemissaalides, internetipunktides, teeninduskohtades, konverentsidel, huvihariduses- ja tegevuses, täiendõppes, täiendkoolitusel, täiendõppes, avalikel üritustel ning koolitusel).
- Nina ja suud ei pea katma või maski ei pea kandma alla 12-aastased lapsed või need inimesed, kellel on meditsiiniline põhjendus (näiteks astmaatikud või vaegkuuljad).
- **2+2 reegel laieneb kõigile raamatukogu avalikele siseruumidele** (koos saavad liikuda kuni kaks inimest, kes peavad teistest inimestest hoidma kahemeetrist vahemaad).

Avalikud üritused ja koosolekud alates 28. novembrist:

- **hakkab kehtima siseruumides statsionaarsete istekohtadega saalides nagu teater, kino, kontserdi korraldamise koht ning avalikel üritustel, avalikel koosolekutel ning meelelahutustegevustes 50 % täituvuse piirang.**
- Maksimaalne publiku arv statsionaarsete istekohtadega saalides on 400, ilma statsionaarsete kohtadeta saalides 250 inimest.
- Väritingimustes toimuvate ürituste publiku piirarv on 500 inimest.
- Maksimaalset osalejate piirarvu ei kohaldata laste mängutubades.
- **Tallinna, Harju- ning Ida-Virumaa puhul hakkab kehtima 50% täituvuse reegel** ning publiku maksimaalne piirarv on samuti 400.
- Kõikjal kehtib nõue publikut **saalivälisel alal hajutada, nii et liigutaks 2+2 põhimõttel** (nt garderoobid, fuajeed). Nimetatud piirangud ei laiene koos liikuvatele või viibivatele perekondadele ja ka juhtudel, kui seda tingimust ei ole võimalik mõistlikult tagada.

Huviharidus- ja tegevus, täiendkoolitus ning täiendõpe siseruumides

- Kõikvõimaliku **huvitegevuse kohta kehtib grupi suuruse piirang 10 inimest** ja huvitegevusi tuleb läbi viia hajutatult. Harjumaal ja Ida-Virumaal peab läbiviija peab tagama, et omavahel ei puutu kokku erinevad grupid.
- **Ühiskasutatavaid esemeid tuleb desinfitseerida** pärast igakordset kasutamist; teenuse osutaja peab tagama desinfitseerimisvahendite olemasolu ja desinfitseerimise nõuete täitmise vastavalt terviseameti juhistele.

Endiselt jääb kehtima range soovitus **teha võimalusel kaugtööd.**

Alates 25. maist on lubatud raamatukogu:

- **kontaktivaba raamatute laenus ja tagastus;**

- siseruumides lugemissaalide külastamine, väljaannete laenutus ja tagastamine, avariilite ja internetiarvuti kasutamine;
- õuealal välilugemisaalid;
- siseruumides ja välitingimustes avalikud raamatukogu üritused vastavalt avalike koosolekute pidamise ja avalike ürituste korraldamise piirangutele.
Järgida Vabariigi Valitsuse korraldusi: <https://www.kriis.ee/et/hadaolukorra-aegsed-oigusaktid>
COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud liikumisvabaduse ning avalike koosolekute pidamise ja avalike ürituste korraldamise piirangud.

Jätkuvalt tuleb hoida inimeste vahel turvalist distantsi, mis võimaldab kaitsta inimestel ennast ja oma lähikondseid nakkuse eest ning piirata haiguse levikut Eestis.

Raamatukogu teenuste järk-järguline laiendamine või piiramine sõltub kohalike riskide analüüsist ja omavalitsuse otsusest, kuid järgida tuleb Kultuuriministeeriumi juhendis toodud nõudeid (kooskõlastatud Terviseametiga), mis aitavad tagada nii külastajate kui töötajate ohutuse ja takistavad viiruse levikut.

Raamatukogutüübiti (rahva-, kooli-, teadus-, rahvusraamatukogu) eraldi juhendeid ei koostata.

Lisaks raamatukogude käitumisjuhendile järgida Terviseameti üldisi soovitusi:

<https://www.terviseamet.ee/et/uuskoroonaviirus>.

- COVID-19 on viirusnakkus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkuse kaudu, peamiselt kontaktis nakkusohtliku inimesega, kellel on nakkusele iseloomulikud sümptomid.

Üldine töökorraldus

MUUDETUD 23.11: alates 24. novembrist:

- Raamatukogu **avalikes siseruumides** (lugemissaalides, internetipunktides, teeninduskohtades, konverentsidel, huvihariduses- ja tegevuses, täiendõppes, täiendkoolitusel, täiendõppes, avalikel üritustel ning koolitusel) on **kohustuslik kanda kaitsemaske või katta nina ja suu**.
- Nina ja suud ei pea katma või maski ei pea kandma alla 12-aastased lapsed või need inimesed, kellel on meditsiiniline põhjendus (näiteks astmaatikud või vaegkuuljad).
- Raamatukogu **kõikides avalikes siseruumides** tuleb järgida nn 2+2 reeglit, mis tähendab, et koos saavad liikuda kaks inimest, kes peavad teistest inimestest hoidma kahemeetrist vahemaad, välja arvatud koos liikuvad või viibivad perekonnad või juhul, kui nimetatud tingimusi ei ole mõistlikult võimalik tagada;
- Kõikvõimaliku **huvitegevuse kohta lehtib grupi suuruse piirang 10 inimest** ja huvitegevusi tuleb läbi viia hajutatult. Harjumaal ja Ida-Virumaal peab läbiviija peab tagama, et omavahel ei puutu kokku erinevad grupid.

- **Ühiskasutatavaid esemeid tuleb desinfitseerida** pärast igakordset kasutamist; teenuse osutaja peab tagama desinfitseerimisvahendite olemasolu ja desinfitseerimisnõuete täitmise vastavalt terviseameti juhistele.
- Kui raamatukogus toimub avalik üritus (nt raamatukogutunnid, näituste avamised, kohtumised kirjanikega, raamatuesitlused, konverents, kontsert, etendus jms), kehtivad ka seal avalike ürituste piirangud (vt allpool Avalikud üritused).
- Jätkuvalt tuleb inimesi hajutada ja hoida inimeste vahel turvalist distantsi, mis võimaldab kaitsta inimestel ennast ja oma lähikondseid nakkuse eest ning piirata haiguse levikut Eestis.
- Inimeste hajutamise nõude tagamise meetodi valib asutus vastavalt oma suurusele ja külastajate arvule.
- Kehtib kohustus tagada inimeste hajutamine ja siseruumides 50% täituvuse nõue. Siseruumides ei kohaldata kuni 50% täituvuse piirangut avalikele koosolekutele, avalikele üritustele, sealhulgas konverentsidele, teatrietendustele, kontsertidele ja kinoseanssidele tingimusel, kui isikutele on selleks ettenähtud alal tagatud statsionaarne istekoht (v.a Harjumaa ja Ida-Virumaa). Statsionaarsete istekohtadena käsitletakse püsivalt ruumi ettenähtud istekohti, mis on nummerdatud või muul viisil märgistatud ja alaliselt publikule määratud. Sealjuures peetakse silmas ka istekohti, mis on põhiplaani või muu sarnase püsiva lahendusega ruumi määratud, kuid mida vahetatakse istekohtadeta pörandala vastu samas toimumiskohas muude ürituste läbiviimiseks.
- Asutus võib kehtestada allpool nimetatud nõuetest rangemaid nõudeid, kui see aitab kaasa viiruse leviku tõkestamisel.

Raamatukogusse sisenemine

- Võimalusel eraldada raamatukogusse sisenemise ja väljumise teekond.
- Võimalusel hoia ukсед avatuna, et vältida ukselinkide katsumist.
- Lubada lifte kasutada järgides inimeste hajutamise nõuet.
- Kui asutusel on riidehoid, siis mõelda läbi selle kasutamise kord. Lubatud on nii teenindajaga kui ka iseteenindusega garderoob. Garderoobitöötaja peab **kandma maski või katma nina ja suu** ning kasutama soovituslikult kaitsekindaid või regulaarselt pesema ning desinfitseerima käsi.
- Raamatukogu tagab külastajatele võimalused käte desinfitseerimiseks ja pesuks.
- Asetage käte desinfitseerimisvahendid külastajate liikumisteedele nähtavasse kohta. Kindlasti peaksid desinfitseerimisvahendid olema sisenemise ja väljumise kohas, WC juures ning (järskude) treppide juures, mille puhul on käsipuust kinnihoidmine vältimatu.
- Paigaldage sisenemise, desinfitseerimis- ja pesukohtade juurde raamatukogus käitumise piltjuhised: <https://www.eru.lib.ee/index.php/raamatukogud-eriolukord>.
- Raamatukogul on õigus haigussümptomitega külastajat hoonesse mitte lubada, sellest teavitada külastajaid oma veebilehel ja sotsiaalmeedia kanalites.

Raamatukogu teenindus

- Raamatukogu siseruumides järgida **2+2 ja** inimeste hajutamise nõuet.
 - lugemis- või internetisaalis võtta vajadusel kasutusele eelregistreerimise süsteem (vältimaks ülerahvastatust).
- Võimalusel ja vajadusel lugege sisse teavitus ning teavitage läbi kõlarite, et inimesed järgiksid inimeste hajutamise nõuet ja hoiaksid distantsi (sh järjekordades) ning vähendaksid trepikäsi puude ja muude pindade puudutamist.

- Vähendada lähedasi sotsiaalseid kontakte töötajate ning töötajate ja külastajate vahel.
- Korraldada töötajate ja külastajate töökohad nii, et töötajad järgiksid teineteisega ja külastajad saaksid järgida **2+2** ja inimeste hajutamise nõuet. Vajadusel kujundada ruum ja tõsta mööbel sobivalt kehtestatud reeglitele.
- Korraldage teeninduslettide töö nii, et külastajatel oleks järjekorras võimalik hoida distantsi, mis tagab **2+2** nõude täitmise ja võimaldab tulla teenindajale lähemale ainult teeninduse hetkeks. Kasutage põrandal tähiseid või silte, **mis toetavad inimestel nõude täitmist**.
- Võimalusel paigaldage teenindusleti ette pleksiklaas. NB! Vajab regulaarselt puhastamist.
- Suunake inimesed raamatukogu e-teenuseid ja võimalusel pakiautomaadi teenuseid kasutama.
- Kojulaenutust pakkuda võimalusel kontaktivabalt (nt pakiautomaat, kontaktivaba koduteenindus).
- Väljaannete tagastamine peab toimuma võimalikult kontaktivabalt nt kasutades tagastuskaste või pakiautomaate.
- Viige sisse võimalikult palju kontaktivabasid teenindus- ja maksemeetodeid (nt viipemakse, mobiilimakse, QR-koodiga mTasku makse, pangaülekanne).
- Makseterminal paigutage võimalusel teenindajast maksimaalselt kaugemale.
- Raamatukogu peab tagama külastajale võimalused (nt salvrätikute olemasolu) desinfitseerida avalikud interneti arvutid, töövahendid (arvuti ekraan, klaviatuur, hiir) ja pinnad enne ning pärast kasutuskorda.
- Raamatukogu desinfitseerib avalikud interneti arvutid, töövahendid (arvuti ekraan, klaviatuur, hiir) ja pinnad 2-4 tunni järel.
- Avariilite kogud on avatud külastajatele ja uurijatele samadel tingimustel, mida üldisele töökorraldusele internetipunktile ja lugemissaalidele kehtestatud reeglid ette näevad.
- Jälgida jooksvalt külastajate käitumist ning teha vajadusel muudatusi asutuse töökorralduses ja ajutises raamatukogu kasutuseeskirjas, et tagada maksimaalselt nii külastajate kui ka töötajate ohutus.
- Raamatukogu õuealal võib avada välilugemisaali järgides käte desinfitseerimise, pindade puhastamise, inimeste hajutamise ja riskirühmadele **rangelt** soovituslikku kaitsemaski kasutamise reeglit.

Avalikud üritused

- Avalikke raamatukogu üritusi (nt grupiekskursioonid, raamatukogutunnid, näituste avamised, kohtumised kirjanikega, raamatuesitlused jms) korraldatakse siseruumides ja välitingimustes vastavalt avalike koosolekute pidamise ja avalike ürituste korraldamise piirangutele. Järgida Vabariigi Valitsuse korraldusi: <https://www.kriis.ee/et/hadaulukorra-aegsed-oigusaktid> ja Kultuuriministeeriumi juhendeid <https://www.kul.ee/et/uudised/korduma-kippuvad-kusimused-koroonaviiruse-levik-ja-kultuurivaldkond> ning juhend avalike ja kultuuriürituste korraldajatele ning kultuuriasutustele https://www.kul.ee/sites/kulminn/files/news-related-files/juhend_avalikud_uritused_13.11.2020_.pdf (uuendamisel).
- **MUUDETUD 23.11: avalike ürituste eritingimused alates 28. novembrist**
Külastajad võivad viibida siseruumides toimuvatel avalikel koosolekutel, avalikel üritustel, sealhulgas konverentsidel, teatriendustel, kontsertidel ja kinoseanssidel, kus:
 - maksimaalne publiku arv statsionaarsete istekohtadega saalides on 400,
 - maksimaalne publiku arv ilma statsionaarsete kohtadeta saalides 250 inimest;
 - välitingimustes toimuvate ürituste publiku piirarv on 500 inimest.

- Tallinna, Harju- ning Ida-Virumaa puhul hakkab kehtima 50% täituvuse reegel ning publiku maksimaalne piirarv on samuti 400.
- Kõikjal kehtib nõue publikut saalivälisel alal hajutada, nii et liigutaks 2+2 põhimõttel.
- ürituse korraldaja tagab desinfitseerimisvahendite olemasolu;
- ürituse korraldaja tagab desinfitseerimise nõuete täitmise Terviseameti juhiste kohaselt.
- 1. juunist võivad külastajatele olla avatud siseruumides lastealad ja mängutoad, järgides käesolevat juhist ning täiendavalt ka üldjuhiseid: <https://www.terviseamet.ee/et/COVID-19-trukised#JUHENDID>.
- Ühiselt kasutatavate töövahenditega huviringide ja töötubade korraldamisel riskirühma kuuluvatele sihtrühmadele (nt vanemaealised) tagada iga kasutuse järel töövahendite desinfitseerimine.
- Kui raamatukogul on toitlustuskoht või nt raamatute või käsitöö müügipunkt, siis nende puhul tuleb järgida käesolevat juhist ning täiendavalt ka üldjuhiseid: <https://www.terviseamet.ee/et/COVID-19-trukised#JUHENDID> ja Vabariigi Valitsuse korraldust https://www.kriis.ee/sites/default/files/eriolukord/vv_20411k.pdf

Külastajate ohutus

- Raamatukogu siseruumides ja Internetiarvutit kasutades on külastajal kohustuslik kanda kaitsemaski (võib olla ka ise tehtud) või katta nina ja suu.
- Külastajal peab olema võimalus käsi desinfitseerida enne ja pärast väljaannete, inventari ning tehnikaseadmete (arvutid, laenuautomaadid jms) kasutamist. Kui viirusega saastunud kätega nägu mitte katsuda ja need koheselt peale kasutamist desinfitseerida, siis viirus ei levi.
- Raamatukogu teavitab külastajaid kõigist reeglitest erinevate kanalite kaudu: asutuse veebilehel ja sotsiaalmeedia kanalites, nii tekstina kui ka piltjuhistena asutuses kohapeal, s.h välisustel.

Siseõhu kvaliteet

- Kuna eriolukord on lõpetatud, järgida ruumide ventileerimisel ja tuulutamisel tavapäraselt järgitud norme ning nõudeid.

Pindade ja ruumide puhtus

- Puhastage ja desinfitseerige (toimeained: 70% etanool, 75% 2-propanool, vesinikperoksiid, naatriumhüpoklorit) kõiki sagedasti puudutatavaid pindu külastajatele avatud ruumides (s.h ukseingid - erandiks on vasest või suure vasesisaldusega pronksist ukseingid, millel viirus hävib kriitilise piirini juba kahe tunni jooksul; käsipuud, liftinupud, lülitid, toolide käetoed alt ja pealt, teenindusletid, avariilid,

laenutus- ja tagastusautomaadid, tagastuskastid, lauapinnad, tualettruumide sisustus ja pinnad), vähemalt iga 2-4 tunni järel.

- Pöörake tavapärasest enam tähelepanu ka töötajate tööruumide ja kööginurga puhastamisele:
 - Mööblit, radiaatoreid puhastada vähemalt kaks korda nädalas.
 - Igapäevaselt puhastada ja desinfitseerida kööginurga tehnika ja lauapinnad, tualettruumi sisustus ja pinnad.
- Desinfitseerimisvahendi valik sõltub, kus (kätel, pindadel vm) ja kuidas seda on vaja kasutada, milliste organismide tõrjeks soovitakse toodet kasutada ja kas see toode sobib soovitud eesmärgi saavutamiseks – loe kasutusjuhendit ja täida ohutusnõudeid! Koostage vastavalt tootele puhastusgraafikud koos sagedusega erinevatele pindadele.
- Ajal, kus desinfitseerivad vahendid ei pruugi suuremate ruumide ja pindade jaoks olla laialdaselt kättesaadavad ja pole alati ka vajalik, saab tõhusa puhastamise teel ning majapidamises kasutatavate puhastusvahenditega tagada sama tõhusa tulemuse.
- Raamatukogu kõigisse saalidesse paigaldada prügikast kasutatud ühekordsete isikukaitsevahendite jaoks.
- Kõik võimalikud viirusega saastunud jäätmed (sh isikukaitsevahendid) koguda pealt suletavasse kilekotti ning käidelda olmeprügina.
- Terviseameti puhastus ja desinfitseerimise soovitused: <https://www.terviseamet.ee/et/COVID-19-trukised#JUHENDID>
- [Siit](#) leiad lisainfo ja kontaktid hetkel Eestis desinfitseerimisvahendeid pakkuvatest ettevõtetest.

Töötajate ohutus

- Jälgige töötajate tervist.
- Töötajate ja küllastajate vahel kehtib inimeste hajutamise nõue.
- Võimaldage töötajatel regulaarset kätepesu vee ja seebiga vähemalt 20 sekundit, vähemalt iga 2 tunni järel. Soovitav on pakkuda käte kreemitamise võimalust.
- Kui kätepesu ei ole võimalik, desinfitseerige võimalusel käsi minimaalselt 70% etanoolipõhise käte antiseptikumiga. Nähtavalt määrduvad käed tuleb kindlasti pesta.
- Küllastajatega kokku puutuvate töötajate isikukaitsevahendite valik teha töötaja riskirühma kuulumise ja töö eripära alusel.
- Küllastajatega kokkupuutuvatel töötajatel (eriti riskirühma kuuluvatel) on **kohustuslik kanda kaitsemaski või katta nina ja suu** ning kindaid juhul, kui ei ole võimalust **järgida 2+2 reeglit ega hajutatust ega vältida küllastajatega distantsi ajavahemikul 15 minutit ja kauem. Küllastajaga mitte kokkupuutuvatel töötajatel on soovituslik kanda maski või visiiri (Terviseamet: visiir ei asenda kaitsemaski).** Teostada töökeskkonna riskianalüüs.
- Minimeerige riskirühmadesse kuuluvate töötajate (eelkõige vanemaealised, krooniliste haiguste, immuunpuudulikkusega inimesed) kokkupuudet küllastajatega.
- Küllastajatega kokkupuutuvatel töötajatel on soovituslik pärast iga kokkupuudet küllastajaga desinfitseerida käed või kindad.
- Kontrollige, et töötajad on teadlikud kaitsevahendite korrektsest ja ohutust kasutamisest: [Koondinfo isikukaitsevahendite kohta](#).
- Vältige teavitussedelite ja sularahaga arveldamisel füüsilist kontakti.

- Võimalusel paigaldage teenindusleti ette pleksiklaas. NB! Vajab regulaarselt puhastamist.
- Lubada vajadusel jätkata kaugtööd töötajatel, kelle töö iseloom seda võimaldab.
- Võimalusel korraldada graafik nii, et külastajaid teenindavate vahetuste koosseis oleks võimalikult muutumatu. St töötajate lähikontaktsete ring oleks võimalikult muutumatu.
- Koosolekuid pidada sidevahendite kaudu. Kui see pole võimalik, siis:
 - Peaksid koosolekul osalejad järgima inimeste hajutamise nõuet.
 - Vältida käitlemist, materjalide jagamist jmt otseseid kontakte.
 - Koosolekul viibijad peaksid järgima head respiratoorset ja kätehügieeni. **Rangelt soovituslik on kanda kaitsmaski (võib olla ka isetehtud) või kattes suu ja nina.**
 - Koosoleku kestvus peaks olema võimalikult lühike.
- COVID-19 leviku pidurdamise seisukohalt on oluline, et haigestunud töötaja informeeriks tööandjat, et COVID-19 diagnoos leidis kinnitust. Tööandja informeerimine toimub vastavalt töötaja ja tööandja kokkuleppele.

Kui töötaja haigestub respiratoorsesse haigusesse (palavik, köha, nõrkus jm sümptomid)

1. Töövälisel ajal (mitte töökohal olles):

- Töötaja peab jääma koju ja võtma ühendust perearstiga, kes langetab otsuse COVID-19 diagnoosi, testimise vajaduse ja töövõimetuslehe (TVL) osas. NB! Töötaja COVID-19 suhtes testimise vajaduse üle otsustab perearst.
- Kolleegid, kes pole töötajaga sümptomaatilisel perioodil kokku puutunud, võivad jätkata tööl käimist, kuid jälgima 14 päeva jooksul tähelepanelikult oma tervist. Sümptomite ilmnemisel tuleb jääda neil koju ja võtta ühendust oma perearstiga.
- Haigestunud töötaja võib tööle naasta 10 päeva möödudes tingimusel, et tal ei esine respiratoorseid sümptomeid ega palavikku. Lõpliku otsuse teeb perearst. Kui töötaja haigusleht on arsti poolt lõpetatud, siis töötaja võib naasta tööle ja tööandjal ei ole õigust nõuda töötajalt täiendavat testi.

2. Tööajal (töökohal olles):

- Haigestunud töötaja peab koheselt koju minema. Töötaja võib tööle naasta 10 päeva möödudes tingimusel, et ta on täielikult terve – st ei esine respiratoorseid sümptomeid ega palavikku.
- Haigestunud töötaja peab võtma ühendust oma perearstiga. Perearst hindab COVID-19 võimalikkust sümptomite, epidemioloogilise seose või laboratoorse testimise alusel (laboratoorse testimise vajaduse üle otsustab perearst).
- COVID-19 leviku pidurdamise seisukohalt on oluline, et haigestunud töötaja informeeriks tööandjat, et COVID-19 diagnoos leidis kinnitust.
- Tööandja, olles informeeritud töötaja COVID-19 diagnoosist, teeb koostööd TA regionaalosakonnaga. Kontaktid on leitavad: <https://www.terviseamet.ee/et/terviseametist-struktuuriüksuste-kontaktid>
- Viirusega potentsiaalselt saastunud ruumid tuleb kõrvalistele isikutele sulgeda ning viia neis läbi korralik pesu, desinfitseerimine ning tuulutamine.
- Terviseameti soovitusel puhastamiseks ja desinfitseerimiseks leiate: <https://www.terviseamet.ee/et/COVID-19-trukised#JUHENDID>

- COVID-19 diagnoosi kinnitumisel peab töökohal selgitama välja inimesed, kes olid haigestunud töötajaga sümptomaatilisel perioodil lähikontaktis*. Tööandja teeb lähikontaktsete välja selgitamiseks koostööd TA regionaalosakonnaga.
- Lähikontaktset peavad jääma koju 14 päevaks ning jälgima hoolikalt oma tervist. Ülejäänud töötajad võivad jätkata oma igapäevast töörutiini, kuid peaksid hoolikamalt jälgima oma tervist.
- Kui haigestunud töötaja COVID-19 diagnoos ei leidnud kinnitust, võivad teised töötajad jätkata tööd, kuid kindlasti jälgima 14 päeva jooksul oma tervist.

Käsi tuleb pesta:

- enne töö alustamist;
- enne kaitsekinnaste kätte panemist;
- enne kuumtöödeldud või valmistoidu käitlemist;
- pärast külastaja kasutatud väljaannete käitlemist;
- pärast kuumtöötlemata toidu käitlemist või valmistamist;
- pärast jäätmete käitlemist;
- pärast koristamist;
- pärast tualeti kasutamist;
- pärast nina nuuskamist, aevastamist või köhimist;
- pärast söömist, joomist või suitsetamist;
- pärast raha käsitlemist.

***Lähikontakt* on:**

- otsene füüsiline kontakt COVID-19 haigega (nt käitlemine);
- otsene kontakt COVID-19 haige eritistega ilma kaitsevahendeid kasutamata (nt on peale köhitud);
- koos viibimine COVID-19 haigega vähemalt 15 minutit ja kuni 2 meetri kaugusel
- viibimine COVID-19 haigega ühes ruumis vähemalt 15 minutit ja kuni 2 meetri kaugusel.

Juhendeid ja soovitusi leiate:

- www.kriis.ee
- [Terviseameti koroonaviiruse haigus COVID-19 trükised ja juhendmaterjalid](#)
- [Veterinaar- ja Toiduameti soovitusel toidukäitlejatele seoses koroonaviirusega](#)
- [Tööinspektsiooni soovitusel tööandjale ja töötajale](#)
- [Hädaolukorra aegsed õigusaktid](#)
- [Eriolukorra lõpp ja kultuurivaldkond](#)
- [Eesti raamatukogud pärast eriolukorda](#)
- [Raamatukogude infomaterjalid](#)
- [Vaata, millal kanda maski](#)
- [Koondinfo isikukaitsevahendite kohta](#)